

CZU: 341.41/45:341.231.14

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7277639>**RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA HOTĂRĂRILOR PENALE STRĂINE***Gheorghe RENIȚĂ, Mariana RUSU**Universitatea de Stat din Moldova*

Frontiera unui stat și imposibilitatea extrădării persoanei care a comis o infracțiune nu trebuie să constituie impedimente pentru aplicarea răspunderii penale și, respectiv, pentru restabilirea echității. Conștientizând acest lucru, recunoașterea și executarea hotărârilor penale străine a fost reglementată ca una dintre formele de cooperare internațională în materie penală. Esența acestei forme de cooperare internațională rezidă în faptul că unei hotărâri pronunțate într-un alt stat i se dă efect pe teritoriul unui alt stat, de regulă, acolo unde se află persoana condamnată. În cadrul acestui studiu s-a pus accentul pe cadrul normativ în materie, pe practica judiciară și pe doctrina referitoare la recunoașterea și executarea hotărârilor penale străine. Sunt stabilite condițiile de formă și condițiile de fond referitoare la recunoașterea hotărârilor penale străine. De asemenea, autorii polemizează pe marginea procedurii de recunoaștere a hotărârilor penale străine. În fine, sunt formulate o serie de recomandări.

Cuvinte-cheie: hotărâre, proces penal, drepturile omului, condamnat, cooperare internațională în materie penală.

RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF FOREIGN CRIMINAL JUDGMENTS

The border of a state and the impossibility of extraditing the person who has committed a crime should not constitute impediments to the application of criminal liability and, respectively, to the restoration of equity. Recognizing this, the recognition and enforcement of foreign criminal judgments has been regulated as one of the forms of international cooperation in criminal matters. The essence of this form of international cooperation lies in the fact that a judgment pronounced in another state is given effect on the territory of another state, as a rule, where the convicted person is located. In the framework of this study, acceptance was placed on the normative framework in the matter, on the judicial practice and on the doctrine regarding the recognition and execution of foreign criminal judgments. The formal conditions and the substantive conditions regarding the recognition of foreign criminal judgments have been established. The procedure for the recognition of foreign criminal judgments has also been debated on. Finally, a series of recommendations have been formulated.

Keywords: judgment, criminal trial, human rights, convicted, international cooperation in criminal matters.

Introducere

Recunoașterea și executarea hotărârilor penale străine constituie una dintre formele de cooperare internațională în materie penală. Această afirmație este consolidată de art.533 din Codul de procedură penală [1], care stabilește volumul asistenței juridice.

Astfel, în conformitate cu alin.(1) al acestui articol, „asistența juridică internațională poate fi solicitată sau acordată în executarea unor activități procesuale prevăzute de legislația de procedură penală a Republicii Moldova și a statului străin respectiv, în special: (...) 7) recunoașterea și executarea sentințelor străine; (...)”.

Referitor la importanța acestei forme de cooperare judiciară internațională în materie penală, în decursul timpului s-au pronunțat mai mulți specialiști, afirmându-se pe bună dreptate că înfăptuirea justiției penale în mod complet și eficace nu ar fi posibilă dacă efectele hotărârilor penale s-ar mărgini numai la teritoriul statului unde au fost pronunțate [2].

În același sens, s-a afirmat că „lupta împotriva criminalității, ale cărei efecte se manifestă din ce în ce mai mult dincolo de frontierele unei țări, impune pe plan internațional folosirea unor mijloace moderne și eficiente” [3].

Conștientizând acest lucru, în cele ce urmează vom supune analizei particularitățile recunoașterii hotărârilor penale străine, valorificând în acest sens cadrul normativ, practica judiciară și abordările doctrinare.

1. Sediul materiei

La nivelul Consiliului Europei, procedura recunoașterii hotărârilor penale ale instanțelor străine este reglementată de Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor repressive, adoptată la Haga la 28 mai 1970 [4] (ratificată de către Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr.19 din 10 februarie 2006; în vigoare pentru Republica Moldova din 21 septembrie 2006).

S-a remarcat că principiul fundamental care stă la baza acestei Convenții este asimilarea unei hotărâri străine cu o hotărâre națională [5]. Acest principiu este aplicat sub trei aspecte diferite, respectiv:

- executarea unei hotărâri;
- efectul *ne bis in idem*;
- luarea în considerare a hotărârilor străine [6].

Este de remarcat că, în conformitate cu art.60 alin.(1) din Convenția menționată, Republica Moldova a declarat că, până la restabilirea deplină a integrității teritoriale a Republicii Moldova, prevederile Convenției se vor aplica doar pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile Republicii Moldova [7]. Altfel spus, este vorba despre o rezervă făcută de Republica Moldova. De altfel, o rezervă similară a fost făcută și în raport cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai că ea nu a fost considerată valabilă de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (e.g., în hotărârea din 8 iulie 2004 pronunțată în cazul *Ilașcu și alții v. Republica Moldova și Rusia*, § 324).

La nivelul Uniunii Europene, consemnăm Decizia-cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal [8]. Scopul acestei decizii este de a stabili obligația minimă care revine statelor membre de a lua în considerare condamnățile pronunțate în alte state membre ale UE. Astfel, decizia menționată nu împiedică statele membre ale UE să ia în considerare, în conformitate cu dreptul intern și ori de câte ori au la dispoziție informații, de exemplu, hotărâri definitive ale autorităților administrative împotriva cărora se poate face apel înaintea instanțelor penale care stabilesc săvârșirea cu vinovăție a unei fapte penale sau a unei fapte sancționabile în conformitate cu dreptul intern, în virtutea faptului că reprezintă o încălcare a normelor de drept [9].

Totodată, Decizia-cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 nu încearcă să armonizeze consecințele condamnărilor anterioare în viziunea diferitelor legislații naționale, iar obligația de a lua în considerare condamnățile anterioare pronunțate în alte state membre ale UE există doar în măsura în care condamnățile pronunțate anterior la nivel național sunt luate în considerare în temeiul dreptului intern [10].

Deși Republica Moldova nu este parte a UE, această decizie prezintă relevanță, avându-se în vedere „aspirațiile Republicii Moldova de a stabili relații politice, economice, culturale și în alte domenii de interes comun cu țările europene și orientarea spre spațiul valoric democratic European” [11], precum și necesitatea armonizării cadrului normativ național la standardele europene.

La nivel național, recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor străine este reglementată de art.558 și 559 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova și de art.108-113 din Legea nr.371 din 1 decembrie 2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală [12], care prevăd respectarea anumitor condiții, limite de executare, precum și procedura de recunoaștere [13].

În conformitate cu aceste dispoziții legale, „hotărârile penale definitive pronunțate de instanțele judecătorești din străinătate, precum și cele care sunt de natură să producă, potrivit legii penale a Republicii Moldova, efecte juridice, pot fi recunoscute de instanța națională, la demersul ministrului Justiției sau al Procurorului General, în baza tratatului internațional sau a acordului de reciprocitate” [14].

2. Condițiile de recunoaștere a hotărârilor penale străine

Distingem condiții de formă și condiții de fond referitoare la recunoașterea hotărârilor penale străine.

Cu privire la *condițiile de formă*, în doctrină s-a subliniat că acestea sunt similare oricărei forme de cooperare judiciară internațională în materie penală și privesc atât cererea, cât și răspunsul și înscrisurile atașate, care trebuie să îmbrace forma scrisă și să fie traduse potrivit legislației naționale și celei internaționale. De principiu, cererea și răspunsurile trebuie să treacă prin ministerele de justiție ale celor două state [15].

Cu privire la *condițiile de fond*, în accepțiunea art.558 alin.(2) din Codul de procedură penală, hotărârea penală a instanței unui stat străin poate fi recunoscută numai dacă sunt respectate următoarele condiții:

- 1) hotărârea a fost pronunțată de o instanță competentă;
- 2) hotărârea nu contravine ordinii publice din Republica Moldova;
- 3) hotărârea poate produce efecte juridice în țară potrivit legii penale naționale.

În afară de aceste condiții (generale), Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală menționează la art.109 alin.(2) și anumite condiții speciale:

a) persoana condamnată este cetățean al Republicii Moldova ori este domiciliată permanent pe teritoriul acesteia, ori este cetățean străin sau apatrid cu permis de ședere în teritoriul ei;

b) în privința faptei pentru care a fost pronunțată sentința de condamnare nu este pornită urmărire penală în Republica Moldova;

- c) executarea hotărârii în Republica Moldova poate favoriza reintegrarea socială a persoanei condamnate;
- d) executarea hotărârii în Republica Moldova poate favoriza repararea pagubei provocate prin infracțiune;
- e) durata pedepsei sau a măsurilor de siguranță dispuse prin hotărâre este mai mare de un an [16].

Din punct de vedere terminologic, observăm că la art.533 alin.(1) pct.7) din Codul de procedură penală este utilizat cuvântul „sentințelor”. Totuși, art.558 alin.(2) din Codul de procedură penală operează cu termenul „hotărâre”. Legiuitorul trebuie să fie consecvent și coerent. Din acest motiv, *de lege ferenda*, sugerăm înlocuirea cuvântul „sentințelor” cu termenul „hotărârilor”.

În literatura juridică s-a menționat că prin „hotărâre” trebuie să înțelegem sentințele sau deciziile care au devenit definitive și conțin soluții susceptibile de a interesa aplicarea legilor penale în raport cu spațiul [17]. Mai mult, din conținutul acestor acte prezintă relevanță numai dispozițiile care privesc acțiunea penală, nu și cele referitoare la acțiunea civilă soluționată în cadrul procesului penal [18].

Într-adevăr, pentru recunoașterea și încuviințarea executării silite a hotărârilor penale în partea ce vizează acțiunea civilă sunt aplicabile prevederile Codului de procedură civilă. Pentru consolidarea acestei afirmații, trebuie de invocat și suportul normativ, mai exact – prevederile art.559 alin.(5) din Codul de procedură penală, potrivit cărora executarea dispozițiilor civile dintr-o hotărâre judecătorească penală străină se efectuează potrivit regulilor prevăzute pentru executarea hotărârilor judecătorești civile străine.

Per a contrario, nu intră în denumirea de hotărâre penală actele procedurale prin care organele de urmărire penală dispun asupra acțiunii penale (ordonanțe, rechizitorii), acestea fiind obiectul recunoașterii „actelor” judiciare penale [19].

3. Procedura de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine

Procedura de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine se declanșează ca urmare a depunerii de către ministrul Justiției sau, după caz, de către Procurorul General a unui demers în instanța de judecată competentă.

În acest sens, art.559 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede că demersul ministrului Justiției sau al Procurorului General privind recunoașterea hotărârii instanței străine urmează să fie motivat și se soluționează de către instanța judecătorească în a cărei raza teritorială se află Ministerul Justiției sau Procuratura Generală.

Având în vedere dispozițiile relevante ale Codului de procedură penală și ținând cont de specializarea instanțelor de judecată, demersul în discuție urmează a fi examinat de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

În același timp, cu privire la cercul de participanți, din art.559 alin.(2) din Codul de procedură penală aflăm că la soluționarea demersului participă obligatoriu reprezentantul Ministerului Justiției sau, după caz, al Procuraturii Generale, condamnatul și apărătorul acestuia. Instanța poate examina demersul și în lipsa condamnatului în cazul în care acesta se află în detenție pe teritoriul unui stat străin.

În calitate de garanție, condamnatului i se comunică hotărârea instanței străine împreună cu documentele care o însoțesc, cu traducere în limba de stat și în limba pe care o cunoaște condamnatul.

În fine, art.559 alin.(1) din Codul de procedură penală stabilește că instanța ascultă opiniile celor prezenți și, în baza materialelor anexate la demers, dacă constată că sunt întrunite condițiile legale, recunoaște hotărârea penală a instanței străine. În cazul în care pedeapsa solicitată de către instanța străină nu a fost executată sau a fost executată numai în parte, instanța substituie pedeapsa neexecutată sau restul pedepsei cu o pedeapsă respectivă potrivit prevederilor art.557 alin.(1) pct.1) din Codul de procedură penală.

În acest sens, la art.557 alin.(1) pct.1) din Codul de procedură penală se prevede: „În cazul în care statul de condamnare acceptă transferarea condamnatului, instanța decide asupra următoarelor: 1) dacă, prin încheierea adoptată în condițiile art.556, a fost indicată procedura continuării executării pedepsei, instanța stabilește termenul pedepsei care nu a fost executat și urmează a fi executat, tipul penitenciarului în care va fi executată pedeapsa; (...)”.

În urma examinării demersului privind recunoașterea hotărârii penale străine, instanța pronunță o încheiere. Această încheiere poate fi contestată cu recurs în termen de 15 zile la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

4. Studiu de caz

În cele ce urmează vom examina un caz pertinent pentru tema analizată (cazul Guma). În particular, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 20 noiembrie 2015 (dosarul nr.8-46/2015) [20], s-a dispus următoarele:

„Se admite demersul Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind recunoașterea hotărârii penale a instanței străine. Se recunoaște și se pune în executare pe teritoriul Republicii Moldova Sentința penală nr.759 din 3 noiembrie 2011, pronunțată de Tribunalul București (România), Secția a II-a Penală, modificată prin Decizia penală nr.171 din 12 iunie 2012 a Curții de Apel București, definitivă prin Decizia penală nr.1333 din 17 aprilie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (România), prin care G.V., (...), a fost condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de: art.6¹ din Legea nr.78/2000, art.26 din Codul penal, raportat la art.255 din Codul penal și art.6 din Legea nr.78/2000, precum și art.26 din Codul penal, raportat la art.254 din Codul penal și art.6 din Legea nr.78/2000.

Se încadrează faptele lui G.V., (...), în baza art.326 alin.(3) lit.a), art.333 alin.(3) lit.a) și art.334 alin.(3) lit.a) din Codul penal al R.M., stabilindu-i pentru executare, prin prisma art.84 alin.(1) din Codul penal al R.M., o pedeapsă definitivă de 4 (patru) ani închisoare, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului ispășirii pedepsei din momentul punerii în executare a sentinței.

Conform art.90 din Codul penal al R.M., pedeapsa numită G.V se suspendă pe un termen de 4 (patru) ani și nu va fi executată, dacă în termenul de probă fixat condamnatul G.V. nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Conform dispoziției art.90 alin.(6) lit.a) din Codul penal al R.M., se obligă G.V. ca pe perioada termenului de probă fixat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Conform art.261 din Codul de executare al R.M., exercitarea controlului privind comportamentul și executarea pedepsei de către G.V., inclusiv respectarea restricției stabilite de instanță pe perioada pentru care a fost suspendată executarea pedepsei, se va asigura de către organului de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatul G.V.”

Pentru a se decide astfel, s-a avut în vedere faptul că „hotărârea a fost pronunțată de o instanță competentă, hotărârea nu contravine ordinii publice din Republica Moldova și poate produce efecte juridice în țară potrivit legii penale naționale, în legătură cu care fapt se găsește de cuviință să se dispună admiterea demersului înaintat de Ministerul Justiției și, corespunzător, să se recunoască și să se pună în executare pe teritoriul Republicii Moldova Sentința penală nr.759 din 03 noiembrie 2011, pronunțată de Tribunalul București (România), Secția a II-a Penală, modificată prin Decizia penală nr.171 din 12 iunie 2012 a Curții de Apel București, definitivă prin Decizia penală nr.1333 din 17 aprilie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (România), prin care G.V., (...), cetățean al Republicii Moldova, cu domiciliul înregistrat în mun. Chișinău, (...), a fost condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de: art.6¹ din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție – „promisiunea, oferirea sau darea de bani, de daruri ori alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu”; art.26 din Codul penal al României, raportat la art.255 din Codul penal al României și art.6 din Legea nr.78/2000 – „complicitate la dare de mită”; precum și art.26 din Codul penal al României, raportat la art.254 din Codul penal și art.6 din Legea nr.78/2000 – „complicitate la luare de mită”, cu încadrarea faptelor lui G.V. în baza art.326 alin.(3) lit.a), art.333 alin.(3) lit.a) și art.334 alin.(3) lit.a) din Codul penal al Republicii Moldova, stabilindu-i pentru executare, prin prisma art.84 alin.(1) din Codul penal al Republicii Moldova, o pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului ispășirii pedepsei din momentul punerii în executare a sentinței” [21].

Problema centrală pe care o reclamă acest caz se referă la posibilitatea instanței de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Sub acest aspect, prima instanță a menționat că, conform art.10 alin.(1) din Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive, executarea este guvernată de legea statului solicitat și numai acest stat este competent să ia toate hotărârile corespunzătoare, îndeosebi în ceea ce privește eliberarea condiționată.

De asemenea, instanța a reținut că, în conformitate cu prevederile art.112 alin.(1) din Legea nr.371 din 1 decembrie 2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, executarea unei hotărâri penale străine are loc în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Prin prisma acestor prevederi, prima instanță a apreciat că, în speță, poate fi aplicat art.90 din Codul penal, care reglementează suspendarea condiționată a pedepsei. În acest sens, instanța a făcut trimitere la faptul că G.V. are un copil minor și că, conform concluziei Consiliului Medical Consultativ nr.01-08/132 din 3 iunie 2015, condamnatului G.V. i s-a stabilit diagnosticul: „*Ciroză hepatică de etiologie virală C (O.HCV+) activă, în stadiu decompensat cu hipertenzie portală, cu reactivarea virusului (ARN HCV 392955 un/ml). Fibroză hepatică gradul IV (fibroză F4, 14,5 kph). Hemangioame multiple ale ficatului (17-23 mm). Crioglobulinemie secundară, pancreatită cronică cu infiltrație lipidică a pancreasului, insulino rezistență, sindrom metabolic*”.

În aceste condiții, instanța de judecată a ajuns la următoarea concluzie: corectarea și reeducarea lui G.M. este posibilă fără izolare de societate. Instanța de judecată s-a arătat ca fiind convinsă că pedeapsa potrivită lui G.M., cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate vinovatului, este tocmai la caz și că aceasta va avea drept scop atât restabilirea echității sociale, cât și corectarea celei din urmă.

Încheierea primei instanțe a fost contestată cu recurs de către procuror. Acesta a invocat că art.90 din Codul penal nu poate fi aplicat în contextul recunoașterii și executării hotărârilor penale străine. Totodată, procurorul a mai invocat faptul că prima instanță nu a ținut de cont de împrejurarea că Curtea de Apel București a conchis că este incorect și inoportun de a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința lui G.V. [22].

La rândul ei, instanța de recurs (în speță, Curtea de Apel Chișinău) a respins ca inadmisibil recursul procurorului [23]. În fundamentarea acestei soluții, preliminar, instanța de recurs a notat că încheierea contestată este legală și că prima instanță corect a aplicat art.90 din Codul penal. De asemenea, Curtea de Apel Chișinău a mai subliniat că procurorul nu ar avea dreptul să conteste încheierea primei instanțe, deoarece demersul de recunoaștere a hotărârii penale străine a fost depus de către Ministerul Justiției, nu de către Procurorul General. În opinia instanței de recurs, procurorul este în drept să conteste cu recurs încheierea primei instanțe în ipoteza în care demersul de recunoaștere a hotărârii penale străine a fost depus de către Procurorul General.

Cu privire la posibilitatea instanței de a suspenda condiționat pedeapsa, este de remarcat că în Opinia nr.13(2010) a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni s-a analizat rolul judecătorilor în executarea hotărârilor judecătorești. Astfel, în pct.41 din această Opinie se relevă că „în anumite state membre, modalitățile de executare a sentinței pot fi decise de către judecători. În alte state, măsurile sunt luate de către un consiliu de eliberare condiționată sau de altă autoritate administrativă. În oricare dintre cazuri, punerea în aplicare a unor astfel de măsuri trebuie să fie supusă corectitudinii, controlului judiciar și căilor de atac” [24]. De asemenea, în pct.42 din aceeași Opinie se menționează că „orice schimbare privind natura sau locul detenției, de exemplu internarea într-o instituție psihiatrică din cauza sănătății mintale a condamnatului, trebuie să fie supusă dreptului la apel sau revizuire judiciară” [25].

Față de cele ce preced, rezultă că în anumite situații poate fi ineluctabilă intervenția instanței în partea ce ține de executarea pedepsei. Se poate întâmpla ca de la data condamnării persoanei și până la data recunoașterii hotărârii să apară mai multe situații, spre exemplu, să se înrăutățească starea de sănătate a persoanei, să devină invalid, să aibă o boală psihică etc. În astfel de circumstanțe pare a fi justificată intervenția instanței în partea ce vizează pedeapsa.

Totuși, mai trebuie de remarcat că practica judiciară nu este uniformă la acest capitol. Astfel, după cazul Guma, într-o altă speță (cazul Țîu), prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea [26], iar Curtea de Apel Chișinău a admis recursul declarat de către procuror (precizăm că și în acest caz demersul de recunoaștere a hotărârii penale străine a fost depus de către Ministerul Justiției) și a casat încheierea instanței de fond [27].

La rejudecare, prima instanță nu a mai aplicat art.90 din Codul penal [28], iar încheierea pronunțată nu a mai fost contestată.

Prin urmare, optăm pentru unificarea practicii judiciare în materie, astfel încât să nu mai existe hotărâri diametral opuse.

Concluzii și recomandări

În urma studiului efectuat formulăm următoarele *concluzii*:

- 1) înfăptuirea justiției penale în mod complet și eficace nu ar fi posibilă dacă efectele hotărârilor penale s-ar mărgini numai la teritoriul statului unde au fost pronunțate;
- 2) prin „hotărâre penală” trebuie să înțelegem sentințele sau deciziile care au devenit definitive și conțin soluții susceptibile de a interesa aplicarea legilor penale în raport cu spațiul. Mai mult, din conținutul

acestor acte prezintă relevanță numai dispozițiile care privesc acțiunea penală, nu și cele referitoare la acțiunea civilă soluționată în cadrul procesului penal;

- 3) practica judiciară în materie de recunoaștere a hotărârilor penale străine nu este uniformă, în special în contextul determinării aplicabilității art.90 din Codul penal, precum și în contextul exercitării căilor de atac de către procuror.

Cât privește *recomandările*, menționăm următoarele:

- a) din punct de vedere terminologic, observăm că art.533 alin.(1) pct.7) din Codul de procedură penală utilizează cuvântul „sentințelor”. Totuși, art.558 alin.(2) din Codul de procedură penală operează cu termenul „hotărâre”. Legislatorul trebuie să fie consecvent și coerent. Din acest motiv, *de lege ferenda*, sugerăm înlocuirea cuvântului „sentințelor” cu termenul „hotărârilor”;
- b) este ineluctabilă unificarea practicii judiciare în materie, astfel încât să nu mai existe hotărâri diametral opuse.

Referințe:

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, nr.122 din 14 martie 2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2003, nr.104-110, republicat în: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr.248-251.
2. NICOLAEV, Gh., GRAMA, M. Recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor judecătorești străine. În: Poalelungi M., Dolea Ig., Sîrcu D. (coord. ed.). *Manualul judecătorului pentru cauze penale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013, p.1121.
3. Preambulul Convenției europene privind valoarea internațională a hotărârilor represive, adoptată la Haga la 28 mai 1970. Disponibil: <https://cj.md/conventia-europeana-privind-valoarea-internationala-a-hotararilor-represive/>
4. *Ibidem*.
5. NICOLAEV, Gh., GRAMA, M. *Recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor judecătorești străine*, p.1122.
6. *Ibidem*.
7. SÎRCU, D., BALAN, O. Reglementările internaționale. În: Poalelungi M., Dolea Ig., Sîrcu D. (coord. ed.). *Manualul judecătorului pentru cauze penale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013, p.112.
8. Decizia-Cadru 2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor în statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:32008F0675>
9. *Ibidem*.
10. *Ibidem*.
11. Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 9 octombrie 2014 pentru controlul constituționalității Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și a Legii nr.112 din 2 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere (Acordul de Asociere RM – UE) (Sesizarea nr.44a/2014). În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr.333-338.
12. Legea nr.371 din 1 decembrie 2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2006, nr.14-17.
13. NICOLAEV, Gh., GRAMA, M. *Op. cit.*, p.1123.
14. *Ibidem*.
15. CAPCELEA, S. Recunoașterea și executarea hotărârilor penale străine. În: *Revista Institutului Național al Justiției*, 2013, nr.3, p.30.
16. DOLEA, Ig. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova. Comentariu aplicativ*. Chișinău: Cartea Juridică, 2016, p.1154.
17. NICOLAEV, Gh., GRAMA, M. *Recunoașterea hotărârilor penale ale instanțelor judecătorești străine*, p.1125.
18. *Ibidem*.
19. *Ibidem*.
20. Încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, din 20 noiembrie 2015. Dosarul nr.8-46/2015. Disponibil: <https://profiles.rise.md/upload/200310-Decizia%20Guma.pdf>
21. *Ibidem*.
22. A se vedea pct.6 din Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015. Dosarul nr.8r-28/15. Disponibil: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/eac335b9-7ea8-e511-a1ab-005056a5d154
23. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015. Dosarul nr.8r-28/15. Disponibil: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/eac335b9-7ea8-e511-a1ab-005056a5d154
24. Opinia nr.13(2010) a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni privind rolul judecătorilor în executarea hotărârilor judecătorești. Disponibil: <https://rm.coe.int/1680747643>

25. *Ibidem*.

26. Citat după: Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018. Dosarul nr.8r-32/18. Disponibil: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/68ae7799-678e-e911-80d8-0050568b7027

27. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018. Dosarul nr.8r-32/18. Disponibil: https://cac.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/68ae7799-678e-e911-80d8-0050568b7027

28. Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 16 aprilie 2019. Dosarul nr.8-122/18. Disponibil: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/2a7a354d-2168-e911-80d7-0050568b021b

Date despre autori:

Gheorghe RENIȚĂ, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: gheorghe.renita@usm.md

ORCID: 0000-0003-2722-009X

Mariana RUSU, licențiată în drept, masterandă, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: marianarusu4082@gmail.com

ORCID: 0000-0003-3506-041X

Prezentat la 06.09.2022